

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Leszámolás előtt

A monarchiában pesszimisziikusan itélik meg a helyzetet

Délről egyre gyűl a mérges anyag: a levegő izzik és lassan, de biztosan következik be majd a robbanás pillanata. Szerbia felől fúj a háboru szele, gonosz és veszedelmes szél, amelynek késsel és vérrel kell ellenszegülnünk, ha nem akarjuk, hogy mindnyájunkat elsöpörjön.

Hosszu évek óta rabolja el nyugalomunkat és fejlődésünket az az átkozott bizonytalanság, amely Szerbiából árad felénk. A jó konjunkturákat nem tudtuk kihasználni, a rossz idők súlyát kétszeresen éreztük s mindent csak azért, mert hagytuk a fejünkre nőni a kis balkáni poloskát.

A sok hiba, elnézés és könyelműség nem maradt következmény nélkül: Nagy-Szerbia ma már vakmerőn néz farkasszemet velünk. A nagy leszámolás, amely tíz év óta késik s amelyet a józan elmék egyre halogattak és csitítottak, ma már véres és kélhetetlen bizonyossággal dübörög felénk. *Nincs ember a monarchiában, aki le ne akarna számolni Szerbiával!* A mindenáron való béke pártja eltiint, a békés polgárok épp úgy reszketnek a dühtől, mint az aranygalléros katonatisztek. Egyformák vagyunk mindnyájan abban, tiszta helyzetet követelünk.

Szerbia fegyverben áll, egyik határtól a másikig: a svaba ellen való féktelen gyűlöletet már alig tudja visszatartani a hivatalos kommunikáció gyöngye fékje. Százados kontrasztok, faji, gazdasági és erkölcsi ellentétek várnak kiegyenlítésre s vajjon ki tudja útját állni ezeknek az elemi erőknél?

Véres napokról álmodunk, anélkül, hogy kívánnók őket! Egyedül vagyunk, akire számot tartunk, vagy szövetségesnek hisszük, csak addig tart velünk, amíg az érdeke megkívánja, vagy a hasznát látja. Nehéz napok jönnek, kritikus és sorsdöntő idők: álljunk mindenre készen és minden rosszra elszántan, amivel meg kell küzdenünk.

A mai eseményekről a következő táviratok számolnak be:

Tisza bécsi tanácskozása.

Bécs, július 20. Tisza István gróf miniszterelnöknek, aki tegnap reggel érkezett a császárvárosba, bécsi tartózkodása kizáróan a szerb kérdéssel kapcsolatos. Hétfőn ugyanis a magyar főrendiház ülést tart és nics kizárva, hogy ez alkalommal interpellációt fognak intézni a miniszterelnökhöz, aki Bécsben szerzett legújabb keletű információi alapján felvilágosítással fog szolgálni. Tisza István gróf szerdán okvetlenül nyilatkozni fog a monarchiának Szerbiához való viszonyáról. Bécsben Tisza István gróf tanácskozott úgy Berchtold gróf külügyminiszterrel, mint Stürgkh gróf osztrák miniszterelnökkel. A miniszterelnök az esti vonattal visszautazott Budapestre.

Bécs, július 20. Tisza István gróf miniszterelnök tegnap a Magyar Házba való megér-

kezése után Burián István báró ő felsége személye körüli miniszterrel tanácskozott. Burián báró jelentést tett a miniszterelnöknek ischli kihallgatása eredményeiről. Délben Tisza hosszabb ideig tanácskozott Berchtold gróf külügyminiszterrel a sarajevói vizsgálat eddigi eredményeiről és a Belgrádban teendő lépésekről.

Hír szerint irányadó körökben a helyzetet pesszimisztikusabban itélik meg, mint valaha gróf Tisza tanácskozott Stürgkh gróf miniszterelnökkel is és este visszautazott Budapestre.

Ujabb letartóztatások Szarajevóban.

Sarajevo, július 20. Szombaton este 8 órakor tizenhat szerb foglyot szállítottak a travniki börtönbe. Ezeket szombaton tartóztatták le, de mert a sarajevói polgári és katonai fogházak már zsúfolva vannak, valamennyit Travnikba szállítottak. Mindnyájukat egy láncra fűzve huszonkét csendőr kíséerte a pályaudvarra. A foglyok között van két pópá, egy tanító és egy kereskedő.

A sarajevói főpostán letartóztatták Rajcsevics Dusan postaszolgát, mert kiderült, hogy a pályaudvaron rendszeresen ellopta a vörös tintával címzett postacsomagokat és helyettük más csomagokat vitt a főpostára. Rajcsevics előre tudta, hogy mit tartalmaznak a vörössel címzett csomagok és azokat ő személyesen adta át a címzetteknek.

A monarchia álláspontja.

Bécs, július 20. A N. W. Tgbl. budapesti levelezője jelenti: Abban a szerencsében részesültem, hogy bevontak egy beszélgetésbe, amelyet számos kiváló magyar politikai személyiség folytatott, köztük egy magasrangú, nem aktív államférfi, aki a helyzetről kitűnően van értesülve, — a szerb kérdéstről. Ez a politikus mondotta a többi közt:

— Szerbiával tisztába kell és fogunk is jönni. Igéret és szép szó már nem elég. Sokan elégedetlenek a közös kormány eljárásának lassu tempójával. Nyugodtak lehetnek: a kormány teljes megfontoltsággal fog eljárni, amely helyénvaló, mielőtt döntenek, ha az igazságosságnak ilyen fontos kérdésről van szó és mindent tisztázni fog. *Pasics nem ringathatja magát tovább is kétségben afelől, hogy most is meg fogunk elégedni az ő ígéreteivel.* Ausztria-Magyarország jól tudja, hogy van hivatalos és nem hivatalos szerb politika és a hivatalos szerb politikának a szép szavai arra valók, hogy leplezzék a nem hivatalos politikának üzemét. Teljes határozottsággal ismétlem: ez ma már nem mehet így tovább. Pasics ur mindennap megjelenik belgrádi követtségünkön és erősítgeti, hogy őt nem lehet felelőssé tenni a szerb sajtóüzelmekért, mert a szerb lapok csak azért lármáznak, hogy őt megbuktassák. Ugy áll tehát a dolog szerinte, hogy Ausztria ellenségei neki is ellenségei. Ez mind nagyon szép, de szavakkal a mostani ügyön nem lehet segíteni. Mindazonáltal nem szükséges azért, hogy izgalom és idegesség támadjon. Az ultima ráció, amelyről Tisza István gróf beszélt, tényleg ultima ráció, de odáig még vannak fokozatok. Valószínű, hogy nem leszünk kénytelenek mindjárt az ultima rációhoz nyulni azért, hogy Szerbiától megszerezzük a monarchia számára az elégtételt. Lesznek még közbenső eszközök, mint például az áruvámok és az utasok ellenőrzése az osztrák-magyar-szerb határforgalomban, — amit lehet olyan módon berendezni, hogy Szerbia ugyszólván elzárassék az egész külvilágtól. Azt kívánjuk, hogy a szerb kormány járjon el a gyanus emberek ellen és ha nem

akar eljárni ellentük, akkor olyan módon fogunk gyakorolni az ellenőrzést a határon, hogy *mindenki gyanus, aki Szerbiából jön.* Ezt bizonyára meg fogják érteni Szerbiában.

A kiváló államférfiu érdekes felfedezéseire hozzáfűzte még:

— Nyugodtak lehetnek, a megoldás talán sokkalta gyorsabban megtörténik, mint ahogy bárki képzelné.

Német lap a békéről.

Berlin, július 19. A Norrd. Allg. Ztg. heti szemléjében kifejti, hogy az európai sajtónak a monarchia és Szerbia viszonyának feszültségéről szóló cikkeiben mindinkább kidomborodik annak elismerése, hogy a monarchia a helyzet tisztázására vonatkozó követelése teljes mértékben jogosult. Mi a magunk részéről csatlakozunk annak a több ízben kifejezett reményhez, hogy a szerb kormánynak idejekorán bekövetkezendő engedése el fogja kerülni a komolyabb válságot. Európa szoros szolidaritása, a mely eddig a hosszú balkáni válság alatt érvényesült a béke fentartása érdekében, szükségesnek és kívánatosnak mondja, hogy a monarchia és Szerbia ügye lokalizált maradjon.

Pasics nyilatkozata.

Bécs, július 20. A Neue Freie Presse vasárnapi száma érdekes nyilatkozatot közöl Pasics szerb miniszterelnöktől. A nyilatkozatot Pasics a Newyork Herald munkatársa előtt tette, aki a mult napokban Belgrádban tartózkodott. — Biztosíthatom önt, — mondotta Pasics, — hogy a sarajevói merénylet sokakl erősebb csapás Szerbiának, mint a monarchiának. Ez a merénylet hirtelen véget vetett annak a munkának, amelyen mi évek óta dolgozunk a pánszláv eszme megvalósítása céljából. Ezt a munkát most erősen megkárosították és annyira visszavetették, hogy évekig fog tartani, amíg ennek következményeit helyre pótolhatjuk. Eközben honfitársaink ezreit, akik Bosznia-Hercegovinában élnek, a legszigorubb rendszabályoknak fogják alávetni, sokakat máris tönkretettek, bár semmit se tettek és a merénylettel sem értettek egyet. Közölheti ezt, mint az én véleményemet ha a szerb kormány a legcsekélyebb tudomással bírt volna arról, hogy valami összeesküvés készül Belgrádban a trónörökös ellen, ugy bizonyára értesítette volna erről az osztrák-magyar kormányt. *Mi semmit se tudunk erről az összeesküvésről.*

— A monarchia, — folytatta Pasics — most azt a politikát követi, hogy a mi helyzetünkkel minél keletlenebbé tegye. Ezt mi nagyon sajnáljuk, de nincs szándékunkban megtorlással (!) élni. Elelnekzőleg: mi abszolút korrekt politikát akarunk és követünk és reméljük, hogy a monarchia hasonlóval fog felelni.

— A fölkelők megtámadták Durazzót. Az albániai helyzet kinos tarthatatlanságát mutatja az a római távirat, mely szerint a fölkelők vasárnap hajnalban heves ostromot intéztek Durazzó ellen. A fejedelem tüzérsége ugyan visszaverte az első rohamot, de máris híre jött, hogy a fölkelők újabb, még erősebb ostromra készülnek. Annyi már bizonyosnak látszik, hogy ha Európa gyorsan és hathatósan nem lép közbe, nemcsak Wied fejedelem trónja vész el, de az epiruszi lázadás folytonos növekvése miatt — az egész Balkán békéjét is a legnagyobb veszedelem fenyegeti.

Új törvények a főrendek előtt

A főrendiház ülése

A képviselőház által letárgyalt javaslatok ma kerültek a főrendiház elé, amely azokat elfogadta.

A főrendiház üléséről fővárosi tudósítónk a következőket jelenti:

Jósika Samu báró elnök tizenegy órakor nyitotta meg az ülést. Elparentálta Ferencz Ferdinánd főherceget és az azóta elhunyt főrendeket.

Ezután rátértek az igazoló bizottság jelentésére, amely javasolja, hogy Ferenc Ferdinánd főherceg neve a főrendek jegyzékének első fejezetéből töröltessék.

A Ház a javaslat értelmében határozott, törölte továbbá az elhalt Nyáry Jenő bárót, Gerliczy Ferenc bárót és Vucic Rókus zengmodrusi püspököt.

Az igazoló bizottság másik jelentése Lónyay Albert grófnak, a magyar királyi testőrség kapitányának és Bauer Antal dr. zágrábi érseknek a főrendiházba való meghívásáról, valamint Niczky László gróf nagybirtokosnak és Széchenyi Aladár gróf hitbizományi birtokosnak vagyoni képesítés elismerése érdekében benyújtott kérvényéről. A Ház kimondta, hogy Széchenyi Aladár grófnak azzal a felhívással adja vissza a kérvényét, hogy azt hitbizományi birtokosi minőségét igazoló telekkönyvi bejegyzéssel szerelje föl.

Ezután áttértek a napirendre.

A török bevételi értékvámok emeléséről szóló javaslatot vita nélkül elfogadták.

A debreceni-nyirbátori helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatnál **Prónay Dezső** báró kifogásolta, hogy a vicinálisépítéseknek a vármegyék utadóalapját nagyon igénybe veszik s amikor az államvasut átveszi a vonalat, a fentartása a Máv-nak még mindi rossz üzlet.

Harkányi János báró kereskedelemügyi miniszter elismeri, hogy a múltban nagy hozzájárulásokat követeltek a községekétől, de ezentul a kormány e tekintetben szigorubban fog eljárni.

A törvényjavaslatot elfogadták.

A főrendiház ezután vita nélkül elfogadta a statisztikai hivatal 1914. évi munkatervéről s az ipari felügyelők 1912. évi tevékenységéről szóló jelentéseket, valamint az állami szabályozás alá nem eső folyók kártétele ellen teljesítendő munkáról szóló javaslatot és három kultuszminiszteri jelentést.

A főrendiház a becsület védelméről szóló javaslatot hozzászólás nélkül el is fogadta.

A hatóságok védelméről szóló javaslatnál **Prónay Dezső** báró állott föl és kijelentette, hogy nem fogadja azt el, mert úgy látja, azt főképpen a parlamenti őrség védelmére nyújtották be.

Balogh Jenő dr. igazságügyminiszter: A javaslatnak célja: a büntetőtörvénykönyvben a hatóságok védelméről szóló hézagok pótlása. Majd fejtegeti a parlamenti őrség szükségességét. Hivatkozik külföldi példákra.

Hosszu Vazul: Arra vonatkozóan kér fölvilágosítást az igazságügyminisztertől, hogy az egyházi személyek miért nem részesülnek kellő védelemben.

Balogh Jenő dr. igazságügyminiszter kijelenti, hogy ez is gondoskodás tárgya a kormányban.

A főrendiház ezután elfogadta a javaslatot, mire az ülés egynegyed kettőkor véget ért.

Tisztújító közgyűlés a vasutasszövetség debreczeni kerületében.

Új rezsim, békés munka.

Jelentőségében és kihatásában egyaránt igen nagy fontosságu volt az a tisztújító közgyűlés, amelyet vasárnap délelőtt tartott az Országos Szövetség debreczeni kerülete. A közgyűlés új embereket állított a szövetség élére, akiknek személye garancia arra, hogy a kerületben tapasztalt eddigi stacuáció és visszavonás helyett végre a békés és eredményes munka terére lép a debreczeni kerület. A magyar vasutas társadalomnak ez az előkelő testülete, a debreczeni kerület tulajdonképpen vezető szerepe lett volna hivatva a szövetség keretében, de a tulhajtott ellenzékieskedés munkaképtelenné tette a kerületet éveken át és a benne csoportosult vasutasok érdekeit nem volt képes megvédeni.

A vasárnapi közgyűlés új férőhelyeket állított a debreczeni kerület élére, kifejezve ez által azt, hogy most már a szövetséggel harmóniában, a felsőbb hatóságokkal békés egyetértésben akar haladni céljai kivívásában, amit egyedül csak ezzel a harmóniával és egyetértéssel képes elérni.

A közgyűlés

az ipar- és kereskedelmi kamara Verbőczyutcai székházában folyt le délelőtt 11 órakor.

Ezt megelőzőleg az egyes szakcsoportok tartottak értekezletet. A vonatkisérők délelőtt 9 órakor a nagy allomáson, a tolató személyzet, állomási előjárók, állomási felügyelők és raktárnokok délelőtt 10 órakor az iparkamara tanácstermében.

Tizenegy órára zsúfolásig megtelt vasutasokkal a közgyűlési terem. Az elnöki széket **Nyiri Géza** foglalta el, akit felkértek a közgyűlés vezetésére. Az emelvényen a vasutasszövetség központjainak a kiküldöttjei foglaltak helyet: **Hauser** Adorján dr. szövetségi elnök, a Kassa—Oderbergi vasutak vezérigazgatója, **Lengyel** Zoltán dr. orsz. képviselő szövetségi ügyész, **Lorber** József igazgató, továbbá **Németh** Endre és **Kerekes** Mihály alelnökök, **Selmann**, **Sóós** és **Sziárszky** szaktanácsosok, **Barok** Sándor, a déli kerület elnöke, **Baron** Dezső főszámvevő, ifj. **Abrányi** Kornél, a szövetség hivatalos lapjának a szerkesztője.

Nyiri Géza meleg szavakkal üdvözölte a megjelent vendégeket és a közgyűlés tagjait. A vasutas szövetség debreczeni kerületének nagy napja a mai — ugymond — mert a mai tárgysorozaton szerepel a tisztújítás. Bejelentette, hogy a jelölő-bizottság minden állásra megejtette a jelöléseket.

Hauser Adorján állott fel ezután szólásra és higgadtságra, összetartásra intő szavaival rendkívül mély hatást keltett. Figyelmeztette a közgyűlés tagjait, hogy eredményt csak úgy tudnak elérni, ha összetartanak és egyetlenkedés helyett a békés munkát pártolják. Kérte a közgyűlés tagjait, hogy a félreértéseket kiűszöböljék ki maguk közül. **Nyiri Géza** ezután felolvasta a jelöltek névsorát.

Az ellenzék.

Kresznerics Gy. Ferenc üzletvezetőségi fogalmazó állott fel ezután szólásra és kifejtette, hogy a hivatalos lista jelöltjeit nem fogadja el, mert nem bizik abban, hogy ez a tisztikar képviselni tudja a vasutasok érdekeit. Kijelenti, hogy bár az ellenzék képviseli a közgyűlést, de az távol áll tőle, hogy a szövetségnek akarna kellemetlenkedni. Az ellenzék jelöltjeit ajánlja a megválasztásra. Kijelenti, ha megbuknának, azért tovább is, bent maradnak a kerületben.

Barok Sándor, a déli kerület elnöke hevesen megtámadja a debreczeni kerületet azért, hogy a békés munka helyett széthuzással gyöngítik a szövetséget. Szemökre veti a

kerület eddigi vezetőinek, hogy elárulták a vasutasok érdekeit s a debreczeni kerület, mely vezetésre volna hivatott a szövetségben, úgy állott eddig ott, mint egy egyetlenkedő csoport, mely a harmónikus munkát lehetlenné tette. Hálát kell adni — ugymond — hogy a tömegek élére végre nagy urak is oda állanak és felfogva a vasutasok érdekeit, azokért sikra szállnak. Felhívja a közgyűlést, hogy támogassa a hivatalos jelölteket, mert itt az ideje, hogy az eredménytelen évek után — végre a debreczeni kerület is munkához lép.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után **Nagy Lajos** főkalauz jelentkezett szólásra. Szerinte nem bűn az, hogy a debreczeni kerület ellenzékieskedik a szövetségben, mert hiszen olyan parlament, melyben ellenzék nincs, nem létezik. **Rágalmuak** minősíti, hogy a debreczeni kerület elárulta a vasutasok érdekeit. Az eddigi vezetőség a legteljesebb mértékben bírta a kerület bizalmát és nem azért mondott le, mintha a bizalom megvonatott volna tőle.

Izgalmas szavazás.

Nyiri Géza elnök azután elrendelte a szavazást s ennek idejére felfüggesztette a közgyűlést. Ezalatt a teremben és a folyosón megindult a korteskedés. Majd egy óráig tartó izgalmas várakozás után hirdette ki **Nyiri Géza** elnök az eredményt.

E szerint leadtak összesen 240 szavazatot. Ebből az elnöki állásra dr. **Fekete** Zoltán fogalmazóra esett 122 szavazat, az ellenzék jelöltjére **Steppel** Sándor 116, így tehát hat szótöbbséggel dr. **Fekete** Zoltánt jelentette ki megválasztott elnöknek. Az enunciaciót lelkes éljenzéssel fogadta a közgyűlés.

Alelnökök lettek: **Alberji** Nándor főművezető 123 és **Lukács** Jenő mérnök 120 szavazattal. Titkár: **Hajdu** László fogalmazó 124 szavazattal, pénztárnok **Papp** István ellenőr 235 szavazattal, jegyző **Kuti** Imre 121 szavazattal, ellenőr **Farkas** Géza 115 szavazattal, országos megbízottak **Kresznerics** Gy. Ferenc 158 szavazattal és **Juhász** Gábor főkalauz 112 szavazattal.

A közgyűlés az eredményt lelkes éljenzéssel vette tudomásul.

Ez után az új elnökért küldöttség ment s a teremleptekor harsogó éljenzés fogadta.

Nyiri Géza melegen üdvözli, mint új elnököt s ismerve képességeit, lelkesedését, bizik abban, hogy a kerület ügyeit szívén fogja viselni.

Fekete Zoltán dr. elfoglalva az elnöki széket, hálás köszönetet mond a bizalomért a maga és tisztviselő társai nevében. Programot nem ad, mert hisz a kerület alapszabályai előírják, hogy az elnök milyen irányu működést fejtessen ki. Amit dolgozik, azt a maga és vasutas társai érdekében teszi és önmagukért dolgozni, annyit jelent, mint a kerület érdekeit képviselni. Igéri, hogy a törvény és a szabályok keretén belül mindent megtesz a vasutasok érdekeiért. Végül, hogy a felsőbb-ség iránt a hódoló szeretetet és tiszteletet kifejezze a közgyűlés, javasolja, küldjenek üdvözlő táviratot **Tolnay** Kornél elnök-igazgatónak, **Uhlarik** Béla üzletvezetőnek és **Zelovics** Kornél szövetségi elnöknek.

A közgyűlés lelkes éljenzéssel járult hozzá az indítványhoz.

Hauser Adorján azután arra hívja fel a közgyűlés figyelmét, hogy maradjanak egyek, akkor az ellentétek elsimulnak és az eszmének győznie kell. Kívánja, hogy az új tisztikar és a kerület megértse egymást.

A közgyűlés azután jegyzőkönyvi köszönetet mond **Hauser** Adorján és vendégtársai megjelenéséért a közgyűlésen, továbbá **Nyiri Géza**nak a közgyűlés pártatlan és bölcs vezetéséért. A közgyűlés lelkes hangulatban egy óra után ért véget.

Délben az új elnökség és a vendégek tiszteletére banket volt az állomás éttermében.

Szerb és román katonaszökevények Debreczenben

A Hortobágyra viszik őket

Most, hogy Szerbiában újra felütötte fejét a háború réme, egyremásra szöknek át a határon a szerb katonaszökevények. Csapatosan menekülnek a fegyverviselés kötelezettsége alól, jellemzésül annak az állapotnak, amely a szerb hadseregben uralkodik. A szökevények jobbra Magyarország felé veszik az útjokat és itt keresnek menedéket. Délmagyarország városaiban az utóbbi napokban sűrű csoportokban fogták el őket és vitték magyarlakta vidékekre.

Tegnap kilenc szerb és román katonaszökevényt szállítottak Debreczenbe Aradról és Temesvárról. A szökevények közül három festő, három napszámos, egy asztalos, egy timár és egy kőműves. A rendőrfőkapitányság Harsányi Imre dr. rendőrkapitányt bízta meg a katonaszökevények elhelyezésével. — Harsányi dr. érintkezésbe lépett a mérnöki hivattal, hogy munkát szerezzenek a szökevényeknek. Valószínűleg kiviszik őket a Hortobágyra, ahol a csatornaépítési munkálatoknál adnak nekik munkát.

A rendőrség gyanusnak találja a szerb szökevényeket, akik ezért erős őrizet alatt fognak maradni.

Tudósítónk beszélt az egyik katonaszökevényről.

— Szerbiában — mondta — országszerte beszéltek, hogy most háború fog kiútni a monarchiával. Az üldözés, a szenvedés — mondotta — amelyben eddig részesültünk és a jövő esetleges háborujának borzalma készítette bennünket erre a lépésre. Rettenetesen bántak velünk és már nem bírtuk tovább. — Megszöktünk, idejöttünk és le akarnánk telepedni valahol, hogy kenyeret tudjunk keresni. Egyikünknek sincs családja, ámbar sok családos is volt közöttünk, de azokat Temesváron másfelé vitték. Most már csak pihenni szeretnénk, mert a sok szenvedés, félelem mindnyájunkat elcsigázott.

Aradról és Temesvárról való eltoloncolásuknak és Debreczenbe való internálásuknak az a magyarázata, hogy az első balkáni háború idején ugyanis, amikor szintén nagyszámú menekültek Magyarországra szerb és bolgár katonaszökevények, a belügyminiszter szigorú rendeletet adott ki, amely szerint olyan helyen ahol nemzetiségiek laknak nem szabad telepedni engedni a szökevényeket, hanem tömegükre magyar vidékre kell őket internálni.

Szuronyos hajsza az utcán

Egy katonaszökevény izgalmas menekülése.

Fővárosi tudósítónk jelenti: Izgalmas hajszánk volt színhelye vasárnap reggel az Erzsébetváros külső része. Négy feltűzőtt szuronyos baka a ligetből a Dob-utcaig kergetett egy katonaszökevényt, akit csak akkor tudtak elfogni, amikor kerékpárjáról leesett és elterült a kövezeten. A katonaszökevény Olsovszky Rezső huszonkétéves közlegény, akit a múlt évben a 32. gyalogezredhez soroztak be. Olsovszkyknak azonban nem tetszett nagyon a gyöngyvet és husvétkor megszökött az ezredtől. Azóta mindenfelé keresték, de nem tudtak rátalálni.

Olsovszky a fővárosban rejtőzött. Eleinte nem mert az utcán mutatkozni, később azonban polgári ruhában már kijárt az utcára. — parancsnokságot, hogy Olsovszky délutánonként a ligetben tartózkodik. A térparancsnokság erre érdeklődni kezdett Olsovszky iránt és megtudta, hogy a katonaszökevény a bátyjánál, Olsovszky Ferencnél lakik a Munkácsy-utca 33. számú házban, a bátyja adta át neki a polgári ruhákat.

Vasárnap reggel a hatodik gyalogezred egyik káplárjának vezetésével járort küldtek ki a szökevény elfogatására. A katonák Olsovszkyt megtalálták a ligetben, de amint meglátta a nyomozó katonákat, futásnak eredt. Egyik ismerőse meglátta s értesítette a tér-

eredt. A katonák föltűzőtt szuronyal utána rohantak és végigkergették az egész Damjanich-utcán. A Dob-utca végén véletlenül ép akkor ment biciklin a bátyja Olsovszky Ferenc, akit menekülő öccse lerántott a kerékpárról és felkapva rá, vágató iramban kezdett hajtani. A Dob-utcában azonban a gép nekiszaladt a gyalogjárónak és Olsovszky Ferenc végigvágódott.

Ekkor odaért a katonai járőr is, nekiszegtek a földönfekvőnek szuronyukat, majd a káplár, beledöfte szuronyát Olsovszky combjába. A hajsza természetesen nagy néptömeget csődített össze és közben odaért az elfogott ember bátyja és menyasszonya is és az utóbbi a vér láttára, elájult. Az eszméletét vesztett Olsovszky sebét a mentők kötötték be és a 17. számú helyőrségi kórházba vitték. Sebesülése nem veszélyes.

Szavazás a tanácsbírói és az egyházkerületi aljegyzői állásokra

A református presbitérium ülése.

A debreceni református egyház presbitériuma ma délután Dicsőfi József és Péntzes Sándor elnöklete alatt ülést tartott, melynek legfontosabb tárgya az egyházkerületi tanácsbírói, aljegyzői állásokra való szavazás volt.

Dicsőfi József elnök megnyitó szavai után rátértek a napirend tárgyalására.

Juhász Nagy Sándor dr. főjegyző jelentette, hogy két egyházkerületi lelkészi tanácsbírói, egy lelkészi aljegyzői, egy világi aljegyzői és egy debreceni tanítóképző-intézeti tanári egyházkerületi képviselői állásra a szavazás elrendeltetett. Az előkészítő-bizottság a két lelkészi tanácsbírói állásra Dicsőfi József debreceni és Madarász Imre karcagi lelkészelnököket jelölte s a presbitérium egyhangulag rájuk adta szavazatát.

Dicsőfi József kijelentette, hogy a legnagyobb hálával köszöni a megtisztelő bizalmat, de egyszerű lelkészi állásán kívül más állást el nem fogad. Három évvel ezelőtt — ugymond — amikor tanácsbírónak megválasztották, már akkor kijelentette, hogy nem vállal más állást, kéri tehát, vegye figyelembe a presbitérium az ő változhatatlan elhatározását. Ajánlja, hogy Madarász Imre mellett egy másik debreceni lelkészre, Szele Györgyre adják szavazatukat.

Miután Péntzes Sándor elnök Jfogadásra ajánlotta Dicsőfi József indítványát, a presbitérium a második egyházkerületi lelkészi tanácsbírói állásra egyhangulag Szele Györgyre szavazott.

Az előkészítő-bizottság javaslatához képresbitérium a második egyházkerületi lelkészi aljegyzői állásra Soltész Elemérre, a világi aljegyzői állásra Tóth Lajos dr. debreceni jogtanárra, a tanítóképző-intézeti tanári egyházkerületi képviselői állásra pedig Veress István dr.-ra adta szavazatát.

A lelkészi korpótlékok után járó két százalékos évi fenntartói járuléknak az egyházközösségek által való viselése tárgyában a presbitérium elfogadta az előkészítő-bizottság azon javaslatát, mely szerint a döntés előtt kérdezzék meg a lelkészi kart.

Kimondta a presbitérium, hogy a leánygimnázium magyar-német tanszékére Papp Ferenc újonnan megválasztott tanárt meghívják.

A felsőbbleányiskola igazgató-tanácsa Kiss Terézia és Antal Erzsébet tanítónőket rajz- és kézimunka tanítónőkké választotta. A gyűlés tudomásul vette a választást.

Ugyancsak tudomásul vette az Országos Református Tanáregyesület köszönő iratát azért az anyagi és erkölcsi támogatásért, a mellyel a debreceni egyház legutóbbi közgyűlése során az egyesületet részesítette.

A Protestáns Irodalmi Társaság és az Országos Református Lelkészegyesület öszi közgyűlésének rendező-bizottsága 800 korona segélyt kért a debreceni református egyháztól, az előkészítő-bizottság javaslatára azonban, a rossz anyagi viszonyokra tekin-

tettel, csupán 400 koronát szavazott meg erre a célra a presbitérium.

A Szikszay-Gáll és a Margittay-alapítványok ösztöndíj-osztó bizottsága jelentette, hogy ez évben az ösztöndíjakat két-két érdemes tanítónak és tanítónőnek javasolja kiadni, még pedig a Margittay-alapítványt Mocsári Lászlónak és Láposy Erzsébetnek, a Szikszay-Gáll ösztöndíjat Kerégyártó Bálintnak és Varjas Erzsébetnek. A gyűlés elfogadta a bizottság jelentését.

A tanítói otthon régi helyéről kiköltöztették, mert arra a helyiségre a levéltárnak szüksége van. A tanítói otthon céljaira a város átengedte a régi gazdasági tanintézetet. A tanítók kérésére a presbitérium elhatározta, hogy az otthon berendezze, azonkívül fűtési, takarítási s világítási átalány címén évi háromszáz koronát szavazott meg az otthon számára.

Néhány kisebb ügy elintézése után az ülés véget ért.

Öngyilkos bankigazgató

A gazdasági válság áldozata

Megrázó és megindító öngyilkosság történt vasárnap délelőtt Nagyváradon: Grósz Sándor a Belvárosi Népbank volt igazgatója szülője kertjében agyonlőtte magát. Az általános gazdasági és pénzügyi válság, amely Nagyváradon is több pénzintézetet rendített meg és számos existenciát tett tönkre, megfosztotta minden vagyonától Grósz Sándort is. Vasárnap délelőtt családi tanács volt a szülőben, hogy rendezzék valamiképpen a bankigazgató ügyeit. A szerencsétlen Grósz Sándor éppen ezen tanácskozások közben végzett magával.

Grósz Sándor gazdag szülők gyermeke volt és gazdagon is nősült. Feleségül vette Fleissig József fogarasi tekintélyes szeszgyáros leányát. A szerencsétlen ember gyógyszerész volt, néhány évvel ezelőtt azonban, a nagyváradai pénzpiac nagy fellendülése alkalmával eladta patikáját és vagyonával telekspekulációkba fogott, amelyek abban az időben olyannyira jövedelmezők voltak, hogy Grósz Sándor fényes életmódot biztosíthatott magának és családjának. Pompás berendezésű városi lakásán kívül pazarul berendezett villája volt a Sötétág-dűlőben, lovakat, fogatokat tartott és a város pénzügyi köreinek egyik legszámottevőbb alakja lett. A pénzkrisis azonban alaposan megrendítette Grósz Sándor pozícióját is, amely egyre ingadozóbb lett. Ez az állapot annyira megviselte, hogy idegbeteggé lett és emiatt, röviddel ezelőtt meg is vált a Belvárosi Népbanknál viselt igazgatói állásától. A fenyegető végveszedelem azonban mindjobbban közeledett és Grósz Sándor eljutott addig a tragikus pontig, hogy mindenét elveszítte.

Vasárnap reggel Grósz Sándor villájának terraszán aféle családi tanács ült össze, a melyben a bankigazgató fivére: Grósz József dr. egri ügyvéd, az apósa, a felesége és barátja: Várdi Ödön dr. nagyváradai ügyvéd vett részt. A közös megbeszélések és a megéjtett számítások azonban a legreménytelenebb képet nyújtották a tönkrement ember jövőjéről. Egyszerre csak felugrott helyéről és idegesen szólt oda a társaságnak:

— Pardon! Mindjárt jövök!

Ezzel elindult a dombon fekvő villa egy felfelé vezető útján. Felesége rosszat sejtett és riadtan utána sietett:

— Sándor! Állj meg!

Grósz Sándor azonban futásnak eredt és amikor látta, hogy a felesége már nem tudja utólrni, hirtelen előrántotta browníngját és föbelőtte magát.

Halántékon találva, véres fővel bukott a földre. Néhány percig vívódott a halállal, úgy hogy a tragédiáról értesített orvosok csak a halált konstatálhatták.

Megkezdődött Caillauxné pörének tárgyalása

A miniszter felesége az esküdtek előtt.

Ma kezdtek meg Párisban Caillaux volt pénzügyminiszter feleségének pörét, aki Calmette szerkesztőt ielötte, mert férjének hozzá írt levelét közölte s férje ellen valóságos hajsztát folytatott. A jörbe most már politikai okok is belejátszanak.

A pörrel, amely elé nemcsak egész Páris, de egész Európa nagy érdeklődéssel tekint, a következő táviratok szólnak:

A nagy pör szereplői.

Páris, július 20. A Palais de Justice előtt már kora reggel százakra rugott a tömeg, mindenki be akart jutni a tárgyalóterembe, mindenki jelen akart lenni és rendőri kordonnal kellett visszatartani az embereket, hogy meg ne ostromolják az igazságügyi palotát.

A védők emelvényén már jóval a tárgyalás előtt megjelent Labori, Caillauxné védője. Vele szemben ül a főállamügyész, a nagypécsetőr: Herveaux. Azt mondják, briliáns szónok. Calmette családját Chenudr. képviseli.

Hat napig fog tartani a tárgyalás, amelyre rengeteg tanut idéztek be. Köztük van Paul Bourget, Louise Nesagne-Estradère asszony, aki született de la Rocca hercegnő, Chartrau festő özvegye, Barthou volt miniszterelnök, Painlavé és Ceccaldi képviselők és végül maga Caillaux.

Caillauxné, aki eddig a Saint Lazare-börtönben töltötte vizsgálati fogságát, tegnapi erős őrizet alatt automobilon átszállították a Conciergeriebe. A Saint Lazare-börtön ugyanis nagyon messze van a törvényszéki palotától, úgy hogy a vádlott ideodaszállítására akadályokba ütközik és esetleg izgató jelenetekre adna okot. A Conciergerie épülete ellenben földalatti folyosókkal és titkos lépcsőkkel közvetlen kapcsolatban áll a törvényszéki palotával.

A Mária Antoinette tragikus sorsával kapcsolatban történelmi nevezetességre jutott Conciergerieben Caillauxné a földszinten meglehetősen tágas kettős cellába helyezték, közel ahhoz a cellához, amelyben a szerencsétlen királynét tartották fogva.

A cellának két ablaka van, két ágy, egy asztal és több szék áll benne. A cella ajtaját felváltva két fogházor tartja őrizet alatt és benn a cellában a második ágyon egy női fogházor alszik, aki mindig a fogoly mellett van. Kosztját Caillauxné egy vendéglőből hozathatja.

A főtárgyalás alkalmából messzemenő intézkedéseket tettek a rend fentartására. A törvényszéki épületben és a környékén nem fognak tűrni semmiféle csoportosulást vagy tüntetést. A tárgyalóterem karzatán korlátokat építettek és csak belépőjeggyel bocsátanak a terembe. A belépőjegyeket korlátozott számban adják ki, mert a tárgyalóterem nagyrésze az ügyvédek és főleg a rendkívül nagy számban megjelent bel- és külföldi újságírók számára van fentartva.

Eleinte az volt a bíróság szándéka, hogy nőket egyáltalában nem bocsátanak a terembe, később azonban elhatározták, hogy a bíróság emelvénye mögött helyeznek el egy sor széket a nők számára.

A tárgyalás.

Páris, július 20. Tizenkét óra 20 perckor megkezdődött a tárgyalás. Elsősorban Caillauxné hallgatták ki, aki nyugodtan viselkedett, de meglátszott rajta a gyengeség.

Caillauxné halotti csöndben mondta el hosszan azt a hajsztát, amelyet ellene

Calmette folytatott. Elmondja, mennyire megzavarta családi boldogságát ez a hajsza és mennyire tönkre tette társadalmi pozícióját. A „Te Iód” aláírásu levél közlése után oka volt fölteni, hogy a többi levelet is közölni fogja. Ez annyira megzavarta, annyi szenvedést okozott ez a gondolat, hogy elvesztette a fejét. Ő és férje is azt hitte, hogy most már a többi levél közlése következik. Majd szól Monier törvényszéki elnökről, akitől tanácsot kért, miként tudna védekezni a levelek közlése és férjének, magának meghurcoltatása ellen. Ekkor Monier azt mondta, hogy Franciaországban nincs törvény, amely az újságírókat az ilyen rágalalmazástól eltiltana. Ebbe vagy bele kell nyugodni, vagy az embernek a maga eszközeivel keresni az elégtételt. Tekintve a franciák vérmérsékletét, csodálja, hogy sürűbben nem verik be az emberek fejét. Erre az ura azt mondta, hogy ha így áll a dolog, be fogja verni a Calmette fejét.

Chenu dr.: Nem fejről, pofáról volt szó.

Caillauxné: Vannak olyan kifejezések, amelyeket nyilvánosság előtt nem használ az ember.

— Ha tudná valaki — zokogott föl a vádlott — mennyit szenvedtem. Előbb öngyilkosságra gondoltam és boldog lettem volna, ha férjem nyugalma az én halálommal megmenthettem volna. Azt gondoltam azonban, hogy magam teszek lépést. Ezért akartam Calmettehez elmenni.

Elmondja ezután, hogy mindig revolvert hordott magánál erre még atyja szoktatta rá.

— Ha előre láttam volna — tört ki ismét zokogva — az eredményt, jobb lett volna tovább tünnöm. Tettemet nagyon megbántam. Ha gondoltam is arra, hogy rálövök Calmettetre, nem volt eltökélt szándékom ez. Leölöni nem akartam, csak megijeszteni, vagy leteríteni. A Credit Lyonnaisban csak az irattaimért voltam.

Caillauxné vallomása után, amelyet a közönség a legnagyobb csendben hallgatott végig, a tanuvallomások következtek.

Több rendőrtiszt tett vallomást különösen Caillauxné viselkedéséről.

Monier törvényszéki elnök azt vallja, hogy azt a kifejezést: „Csodálja, hogy több bevett fejű ember nem jár Franciarszágban”, nem használta.

Elnök a tárgyalást ezután fölüggesztett és annak folytatását holnap délelőttre halasztotta.

Szánkunk — egészségünk sirja?

Nagyon elterjedt, de téves nézet az, hogy a fogak odvasodása oly folyamat, melyhez csak a szájnak van köze és amely a legrosszabb esetben is csak egy fog elvesztésével végződik. Ez tévedés. Az újabb tudományos kutatások kiderítették azt a meglepő tényt, hogy gyakran az odvas fogak okoznak rosszulletet, fejfájást, étvágytalanságot, emésztési zavarokat, a toroktáji mirigyek és a tüdő megbetegedését, szem- és fülbajokat, sőt vérmérgezést is.

Rázzon fel tehát ez a felfedezés mindenkit súlyos tévedéséből, aki talán még ma is azt hiszi, hogy a fogtisztogatás csak a fényezés és tisztaságszeretet egyik dicséretes szokása, de egyéb semmi és győzze meg róla azokat is, akik azt hiszik, hogy elégséges ha fogaikat egy kevés fogporral vagy fogpasztával felületesen megdörzsölgetik, hogy ez bizony korántsem elég. Az egész szájtüreg naponta öblögetni kell fertőtlenítő szájvízzel (Odollal), amely az öblögetés után még órák mulva is hat. Aki az Odollt naponként következetesen használja, az mai tudásunk szerint a lehető legjobb szájtápolást gyakorolja.

Debrezen legnagobb, legelőkelőbb mozgója
EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

Kedden július hó 21-én — Szerdán július hó 22-én
Előadások kezdete fél 8 és fél 10 órakor.
Uj kinemaszkcs. — Lajthay Károly felléptével:

ENYÉM, TIED, ÖVÉ.

Kacagató kinemaszkcs négy részben. Zenéjét Bródy István versre szerezte Donáth Jenő. — Szereplők: A színésznő Várady Erzsébet a Néppera művésznője. A színész Lajthay Károly. Az udvarló Kálny István. Szobalány *** — Ezt megelőzi a művészi kabaré előadás! — Azonkívül a következő mozgóképek műsor: **A osoda lámpa** Bohózat. — **A gyermek órája.** Életkép. — **Falkó igérete.** Humoros. — **Aviavikái iskola.** Ismeretterjesztő.

HELYÁRAK: Pályhültés K 1.40. Szőlye K 1.20. Zártszék I korona. I. hely 80 fillér. II. hely 50 fillér. III. hely 30 fillér.

Caillauxné, Pénteken — július hó 23-án, 24-én
!!! NAGYSZABÁS UJ MŰSOR !!!

Erkölcstelen dolog-e a szerelmes levél?

A tanács, mint „erkölcs”-bíró.

Szegény falusi kislány volt Páljános Zsuzska, amikor be került a faluról a nagy városba Debrecenbe szolgálni. A faluról, ahol vasárnap délután neki is megvolt a párja, s aki hűséges szerelmmel irogatott a városba szakadt Zsuzsájának szerelmes levelet s ahol nem gondolnak arra, milyen veszedelmes dolgokat csinál egy ilyen szerelmes levél. Olyan veszedelmes dolgokat, hogy abba még a tekintetes városi szenátusnak is bele kell avatkozni.

Ugy történt a dolog, hogy Zsuzsa levelet kapott hazuról, szerelmees levelet, a legénytől. Bizonyosan azt kérdezte tőle, mikor jön haza, hűségesen gondol-e még rá. A levélre válaszolt is Páljános Zsuzsi és miközben megírta a választ, a lilaszínű tintás tollal megszurta az ujját. Ebből baj lett, Zsuzsinak a kórházba kellett menni s napokig tartott, amíg meggyógyult. A kórházi törvény azt mondja, hogy a cseléd után fölmeült ápolási költséget a gazda tartozik fizetni. Csak akkor nem, ha a cselédnek valami erkölcstelen betegsége van. Amikor tehát a gazda megkapta a fölcsólitást, hogy Páljános Zsuzsa után fizesse meg a kórházi költségeket, ezt megtagadta azzal, hogy azt nem fizeti, mert a leány szerelmes levél írása közben és miatt lett beteg, a szerelmes levél erkölcstelen dolog s így abból származott betegség ápolási költségét viselni nem tartozik.

A kórházi ügyekben a tanács a másodfoku bíróság s így eléje került annak a kérdésnek eldöntése, hogy a szerelmes levél erkölcstelen dolog-e s az ebből támadt betegség gyógyítása költségét a gazda tartozik-e fizetni. A városi tanács hosszas és alapos megfontolás tárgyává tette a szerelmes levéllel kombinált kórházi ápolási ügyet s azt a nevezetes és fontos elvi jelentőségű döntést hozta, hogy a szerelmes levél nem erkölcstelen dolog és így a kórházi ápolási költséget a Zsuzsi gazdájának meg kell fizetni.

Ez a döntés igazán fontos nemcsak kórházi tekintetekből, de általános társadalmi és szerelmi szempontokból is. A levelezések egy nagy része ugyanis még ma is szerelmes levelekből telik ki. Borzasztó lett volna ezeken a szegény levelezőknek a lelkiükön viselni a tudatot, hogy ők színes borítékok alatt hányszor követtek el ilyen erkölcstelenséget. A pénzügyigazgató egyszer már ugyanis megállapította hivatalosan, hogy adóerkölcstünk nincs, hogy adóerkölcstelenek vagyunk, most még csak az kellene, hogy a tanács megállapítsa, hogy kórházi ápolási erkölcstelen a szerelmes levél.

Hova jutottunk volna?

zák: A son foga ben vis nap dele ceget és gel hét gatott, A delez Gizella ség, ma fél 3 ór

ünneplé sége in 12-én a egyházi janovics királyi száz te vármeg járásán vaszék szolgab felekez gyült k nonoko lelkes n méknek gye lét

ról táv egyház közgyü nokába ügyelő mellett. egyház d. u. 2 magánl érkezés össe a Kedder felügye egyház del. M egyház a gyül tókor c gyüléss telet v melyer egyház totta. fogja m

rőcz J az éjs szakem latában gatója rákbaj kellett gondos teni. F vétet.

mély n lig Eri ta. Pu cenbe Publig órakor ból. B ja ufo tünő Tóth

pesti sági 7 mezei év au egy n betevy kism rendő rendő ügyés címén Imre baton

HIREK

— **A király látogatói.** Ischlből táviratozzák: A király vasárnap délelőtt kihallgatáson fogadta Frigyes főherceget, aki még délelőtt visszautazott Bécsbe. Ugyancsak tegnap délelőtt fogadta öfelsége Lipót bajor herceget és Gizella hercegnőt. Öfelsége ma reggel hét órakor a villa kápolnájában misét hallgatott, melyet Seidl udvari lelkész celebrált. A délelőtti folyamán Lipót bajor herceg és Gizella hercegnő látogatását fogadta a Felső, majd államügyeket intézett el. Délután fél 3 órakor családi ebéd volt.

— **Damjanovics hajdudorogi kanonok ünneplése.** Halmi és vidéke intelligens közönsége imponáló módon ünnepelte meg e hó 12-én a hajdudorogi görög katolikus magyar egyházmegye kanonokjává kinevezett Damjanovics Tivadar kökényesdi esperes-lelkész királyi kitiüntetését. A tiszteletére rendezett száz terítékes banketen részt vett Ugocsa vármegye törvényhatóságának és tiszántúli járásának képviselőiben Tóth Jenő dr. árvaszéki elnök és Morvay Zsigmond dr. főszolgabíró, továbbá a vidék minden vallásfelekezeti egyházának papsága. Az egybegyűlt közönség lelkesen ünnepelte az új kanonokot, mint aki méltó letéteményese és lelkes munkása azon országos fontosságú eszméknek, amelyek a hajdudorogi egyházmegye létesítésével öltöttek testet.

— **Az evangélikus nagygyűlés.** Szatmáról táviratozzák: A tiszavidéki evangélikus egyházmegye ma és holnap, szerdán tartja közgyűlését a ref. tanítóképző tornacsarnokában Meskó László dr. egyházmegyei felügyelő és Materny Lajos főesperes elnökök mellett. Az érkező közgyűlési tagokat a helyi egyház presbyteriuma fogadta az állomásnál d. u. 2 és 7 órakor. Az elszállásolás részint magánházaknál, részint a Viktóriában volt. Érkezés után ismerkedési vacsorára gyűltek össze az egyházi képviselők a Pannóniában. Kedden d. e. 10 órakor nyitotta meg Meskó felügyelő a közgyűlést az evang. egyetemes egyházat érintő kérdésekre kiterjedő beszéddel. Megnyitás után a testvér református egyház, a város s a helyi egyház üdvözölte a gyűlésező egyházmegyét. Délután félketőkor díszbeled volt a Pannóniában. A közgyűléssel kapcsolatban ünnepélyes istentisztelet volt a szatmári református templomban, melyen a szentbeszédet Paulik János nyiregyházi lelkész, országoshírű szónok tartotta. Szerdán reggel 8 órakor istentisztelet fogja megnyitni a folytatódó tárgyalást.

— **A téglagyári igazgató meghalt.** Gerőcz József, a városi téglagyár igazgatója, az éjszaka Budapesten meghalt. A kiváló szakember nem régóta állott a város szolgálatában, mint az önállósított téglagyár igazgatója került a városhoz. Néhány hónapja rákbaja súlyosodott el úgy, hogy több ízben kellett megoperálni. Baján azonban a leg gondosabb kezelés dacára sem lehetett segíteni. Halála széles körben keltett mély részvétet.

— **Publig Ernő temetése.** Városzerte mély részvétet és igaz fájdalmat keltett Publig Ernő tüzoltóparancsnok váratlan elhunyt. Publig Ernő holttestét a családja Debrecenbe szállítja. Kedden reggel érkezik meg Publig Ernő teteme Debrecenbe s délután öt órakor fogják eltemetni a tüzoltó laktanyából. Bizonyára az egész város részvéte fogja utolsó útjára elkísérni Debrecennek e kitűnő polgárát. A város tanácsa nevében K. Tóth Mihály fog bucsuzni a halottól.

— **Letartóztatott bankigazgató.** Budapesti tudósítónk jelenti: A Kőbányai Gazdasági Takarékpénztár, amely azelőtt Rákóczi-mezei Takarékpénztár néven szerepelt, múlt év augusztus 6-án csődbe jutott. Több mint egy millió vesztett oda a bank bukásával, a betevők nagyrészt kőbányai és környékbeli kisemberek voltak, akik feljelentést tettek a rendőrségen a bank igazgatósága ellen. A rendőrség a nyomozás iratait áttette az ügyészségre, amely család bukásáért büntetési címén vádat emelt a bank igazgatója, Balázs Imre téglagyáros ellen. A vizsgálóbíró szombaton elrendelte Balázs Imre letartóztatását

és köröző levelet adott ki ellene. Vasárnap detektívek mentek ki Pestszentlőrincre, ahol Balázst téglagyárának irodájában megtalálták. A volt bankigazgatót Budapestre hozták és a soros vizsgálóbíró elé állították.

— **Puch tragédiája.** Puch János, az ismert gráci automobilgyáros tegnap üzleti ügyek miatt Zágrábban időzött. Délután több barátjával a Royal-szállóban tárgyalt. Beszélgetés közben holtan esett le székéről. Barátai nyomban orvosokat hívtak, akik megállapították, hogy a gyárost szívszélhüddes ölte meg.

— **Magyar leány szerelmi drámája Berlinben.** Berlinből táviratozzák: Wundermann Ernő hírlapíró, aki édesapja lapjának, a „Deutsches Familienblatt“-nak volt a munkatársa, nemrégiben eljegyezte Pokorny Erzsébetet, egy magyar születésű leányt. A fiatal ember szülei azonban nem akartak beleegyezni abba, hogy a fiatal ember feleségül vegye leányt és arra akarták kényszeríteni, hogy az eljegyzést bontsa fel. A leány, aki nagyon szerette a vőlegényét, annyira elkeseredett e miatt, hogy revolvért vásárolt és elhatározta, hogy agyonlővi a vőlegényét, aztán pedig önmagát. Tegnapelőtt Wundermannék lakásában látogatóban volt a leány és mikor a fiatal ember szülei kimentek a szobából, a leány előrántotta a revolvért és a fiatal emberre süttette, akinek a golyó a fejébe furdott. Aztán önmaga ellen fordította a fegyvert és a golyó őt is halálosan megsebesítette.

— **Tanítóképző Nyiregyháza.** Nyiregyháza irja tudósítónk: Szeptember elején Nyiregyháza egy új intézet: tanítóképző nyílik meg. A tanítóképző fölállítását már régen folyt akció s tárgyalt is a kultuszminiszter a várossal. A múlt héten megegyezés is jött létre, annyira, hogy már az intézet igazgatója és két tanára ki van nevezve, e héten már megkezdte az igazgató: Kuzailla Péter a szervezést. Az intézetet s most még csak 40 tanulóval tervezett internátust egyelőre valamelyik alkalmas épületben helyezik el. A várostól mindössze az intézet számára szükséges mintegy 5 kataszteri holdnyi területet fogja az állam kérni. Azért kell ilyen nagy terület, mert az intézet mellett gazdasági szakoktatásra szolgáló kertre is szükség lesz. Az iskolának mást is van 20 növényedke, kiket a miniszter osztott be a nyitandó új iskolába a meglévő állami tanítóképzőbe felváltó mód, de el nem férő növendékek közül.

— **Panaszok a városi jéggyár ellen.** A városi jéggyár által gyártott jég ellen a városi tanács részéről panasz hangzott el, hogy a jégdarabok belül lyukasak és így nem elég tartós a jég. A tanács intézkedett, hogy ilyen üres jegeket a jéggyár ne szállítson a közönségnek.

— **Szerb bojkott a monarchia kereskedelme ellen.** Szerbiában kimondták a bojkottot a monarchia kereskedelme ellen. Hogy minő vehemenciával folyik ez a bojkott, annak érdekesen kiáltó példája, az a levél, amit egyik eszaki céghez írt egy belgrádi kereskedő. A levél magyar fordításban így hangzik:

„Válaszolva, f. é. július 4-én kelt soraira értesitem, hogy nemcsak Önnél, de egész Ausztria-Magyarországon, senkinél sem fog egyetlen szerb is, rendelést eszközölni, mindaddig amíg a mi szerbjeinket Önöknél gyilkolják, az üzleteiket kifosztják, asszonyaikat kinezik és megbecstelenítik, egyáltalán, a míg olyan dolgokat visznek véghez, aminek még a legvadabb Albániában sem fordulnak elő. Még ha a monarchia mindezekért az elszennvedett sérelmekért, amikben a szerb népnek része volt, elégtételt is fog adni Szerbiának, még akkor is jól meg fogjuk gondolni, hogy drága pénzünkért ellenségünkönél, selejtes árut vásároljunk“.

Ez a levél úgy hangzik, mintha nem is a mi trónörökösünket gyilkolták volna meg, a nagyszerb összeesküvők, hanem éppen megfordítva történt volna. A szemenszedett valótlanságoktól hemzseggő levél csak azt mutatja, hogy odalenn Szerbiában mesterségesen preparálják a közvéleményt Ausztria és Magyarország ellen.

— **Kolera Oroszországban.** Pétervárról táviratozzák: Podoliából újabb tíz kolera megbetegedést jelentettek. Összesen harminc megbetegedés és tizennégy haláleset fordult elő.

— **Aratók zendülése Mátészalkáról jelentik:** Zselenski Róbert gróf nyirvasvári uradalomban az aratók sztrájkba léptek. A sztrájk oka részint az, hogy a rozs fagyos volt, részint pedig az, hogy aratórészüket nem a negyven holdas kísérleti telep vetéséből kapták. Az uradalomban kilencszáznolcvan hold vetés volt, Karsay Imre intéző azonban csak bizonyos helyen engedte meg az aratóknak, hogy részüket kivegyék. A munkások ragaszkodtak kívánságukhoz, s mivel ezt Karsay ismételtelen megtiltotta, a lakása elé vonultak és kihívták. Néhány arató kaszával, ásóval támadt az intézőre, a ki előbb védekezni próbált, majd a lakásába menekült és magára zárta az ajtót. Kulcsár dr. orvos megállapította, hogy az intéző fején, hátán és tenyerén hat helyen sebesült meg és gyógyulása több hétig eltart. Dienes Dezső mátészalkai szolgabíró intézkedésére egy szakasz csendőr ment az uradalomba, ahol több aratómunkást letartóztatták. A felbujtókat azonban elmenekültek és mindeddig nem tudták őket elfogni.

— **A repülés áldozatai.** Madridból táviratozzák: Casaro spanyol aviatikus tegnap felszállt Madridban s hosszabb légi utat akart tenni. Nem messze Madridtól a gép motorhiba miatt lezuhant és ráesett egy parasztszekérre, amelyen 11 ember ült. A szekéren ülők közül egy ember meghalt, heten megsebesültek. Casaro maga oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy életbenmaradásához nincs remény. — Párisból táviratozzák: A francia aeroklub léggömbversenyének mai startjánál a Tuillériákban súlyos szerencsétlenség történt. Egy francia léggömb, amelyet Blanchet pilóta vezetett és amelyben kivül még egy Duval nevű ember ült, nekiütődött egy fának. A léggömb elszakadt a gondolától, amely lezuhant. A két benülő súlyosan megsebesült.

— **A Tiszába fult orvos.** Husztról táviratozzák: Varga Mihály viski községi orvos tegnap délután Nagyszöllősen nagyobb társasággal fürdött a Tiszában. Az orvos fürdés közben örvénybe került és néhány másodperc alatt elmerült. Kimentéséről szó sem lehetett. Holttestét még nem találták meg. A fiatal orvos iránt, aki szombaton este tartotta eljegyzését igen nagy a részvét.

— **Oláh kézről magyar kézre.** Aradról táviratozzák: Sokat irtak a lapok arról, hogy Erdély egyik legrégebb és legelőkelőbb nemzeti sarjának, Hollaky Imre volt képviselőnek háromezeröttszáz holdas szép, ősi birtoka oláh kézre jut. A Hollaky-család, amely évszázadokon át Erdély leggazdagabb családjává vált, tönkrement és utolsó sarjának acsuvai birtokát, amely Hunyadmegye egyik legkitűnőbb mintagazdasága, megvette a Viktória román bank kétszáznyolcvanezer koronáért. Akkor sok támadás érte a kormányt, hogy oláh kézre engedte jutni itt az oláh tengeren ezt az utolsó magyar oázist. Mozgalom indult meg, hogy a magyarok visszaszerezzék ez ősi magyar földet és mert a kormány nem tett ezt meg, az értékénél jóval drágábban megvette egy magyar kereskedő. Hoffer Sándor, aki kijelentette, hogy sok pénzt ad érte, csak oláh kézre ne kerüljön. Így magyar birtok marad az acsuvai birtok, amelynek kastélyáról, — ahol 49-ben a fellázadt románok a Hollaky-családot kivégezték — Jókai Mór egyik legszebb regényét írta.

— **Amerikai fegyenc a szegedi Csillagbörtönben.** Szegedről jelentik: A szegedi Csillagbörtönnek érdekes lakója akadt. Beszállították oda Ujvidékről Mándics Milos kőtélgyártósegédet, aki a lewenworti fegyintézetből szökött meg, ahova tizenkét évre csukták pénzhamisításért. Mándics Milost tiz-tizenkét év előtt Ujvidéken emberölésért tízévi fegyházra ítélték. A büntetésből kitöltött Vácott hét évet, ami után feltételesen szabadon bocsátották. Később újból összeütközésbe jutott a törvénnyel. Hatóság elleni erőszakot követett el Ujvidéken, amiért őt

hónapi fogházra ítélték. Mándics megszökött a büntetés elől, mert attól tartott, hogy az elengedett három évi fegyházat le kell ilnie. Emiatt 1908-ban kiszökött Amerikába. Clevelandban telepedett meg, ahol pénzhamisítást követett el. Ezért az amerikai bíróság tizenkét évi fegyházra ítélte. A lewenworti fegyházba szállították, ahol három évet töltött, majd megszökött. 1913. november 20-án visszajött Magyarországra. Bujdosott egy ideig, majd visszatért Ujvidékre, ahol elfogták és kitöltették vele az öt hónapi fogházbüntetést. Ekkor érkezett az igazságügy-miniszter értesítése, hogy Mándicsot nem lehet szabadonbocsátani. Az igazságügyi kormány megtagadta a fogoly kiadatását és elrendelte, hogy Mándics pénzhamisítása fölött a szegedi törvényszék ítélkezzen. A tárgyalást ősszel tartják meg.

— **A Kisiparosok szervezkedése.** A Debreceni Kisiparosok Egyesülete e hó 19-én rendkívüli közgyűlést tartott. Az ügyek a szokatlanul nagy érdeklődést váltották ki. Elnökül egyhangulag Széplaky Józsefet, titkárnak Borus Mihályt, a „Munka“ főszerkesztőjét, a Debreceni Kereskedelmi- és Iparkamara felügyelőjét választották meg. Az újonnan megválasztott elnök tartalmas székfoglalót tartott. Programja a pártpolitikától teljesen mentes, szorgalmas kitartó munka s küzdelem a Kisiparosság existenciális érdekeiért. A Munkásbiztosító Pénztár behajtási rendszere tárgyában határozati javaslatot fogadott el a közgyűlés, amelynek tagjai közül többen szóltak a kérdéshez. A felszólalások során megdöbbenéssel vette tudomásul a közgyűlés, hogy a Munkásbiztosító a rendőrség karhatalma mellett foganatosítja a végrehajtást s a kereset folytatásához szükséges eszközöket is lefoglal s elárvereztet. A közgyűlésen megjelent iparosok tömegesen iratkoztak be az egyesületbe. A Kisiparosok egyesülete a rendkívül nagy mértékben megnyilvánult érdeklődés hatása alatt elhatározta, hogy legközelebb újból gyűlést tart, amelyen az agitáció eredményéről tesz jelentést.

— **Lajthay Károly moziszkeccse.** Lajthay Károly, a debreceni színház volt kitűnő tagja új oldaláról mutatkozott ma be a debreceni közönségnek az „Uránia“ színházban „Enyém, tied, övé“ címen pompás moziszkeccset írt, amelynek fő női-férfi szerepét ő maga játszotta el. Felesleges említeni, hogy Lajthay ebbé a kettős szerepébe egész kivételes talentumát beleöntötte s oly viharos sikert aratott, hogy emlékezet lesz ez a sikere sokáig. Maga a szkeccs ötletes, kiválóan fordulatossá cselekményű darab, amelynek nagy sikere lesz mindenütt, ahol előadják. A debreceni közönség a ma esti bemutató-előadásra ki nem fogyott a kacagásból s bizonyos, hogy a következő előadások is zsúfoltsággal fognak vonzani az Uráni-színházba. Lajthay mellett nagy sikere volt még Várady Erzsinek és Kriny Ferencnek. A szkeccshez pompás muzsikát írt Donáth Jenő, a debreceni színház új karmestere.

— **Utóállítás.** A Pavillon-laktanyában ma délelőtt utóállítás volt, amelyen a sorozásról elmaradt hadkötelesek közül 42 jelentkezett. Ezek közül 22 ifjut sorozták be.

— **Viadal egy megvadult tehénnel a Piac-utcán.** Tegnap a délutáni órákban izgalmas látványban volt része a Kossuth- és Piac-uták közönségének. Egy megvadult tehén rohant végig a két utcán, bömbölve, rémületbe ejtve az embereket. A bős állat üldözés közben egy munkást és egy rendőrt sebesített meg rendkívül súlyosan.

Jóna János Kossuth-utca 54. szám alatt lakó gazdálkodó tanyájáról egy fiatal tehénet hajtottak be a városi lakására. A tehén oda volt kötözve egy szekérhez, amint azonban a Kandia-utca sarkához ért, a villamos csilingelésétől az állat megvadult, elszakította a kötelékét s örült iramban menekült a Piac-utca felé.

A járőrelők rémülten húzódtak a kapuk lá, az uttsten haladó kerékpárosok pedig se-

bes hajással igyekeztek kitérni a tehén elől. Feltartóztathatatlanul jutott el a megvadult állat a Piac-utcára. Itt azonban Szabó Ferenc 71-es számú, atléta termetű rendőr állott elébe. Kardjával a szemközé vágott a tehénnek, amely megtorpant, toporzékolt; azután hirtelen megfordult s a legközelebb álló Harnócki János munkásnak ugrott, szarvával felöklelte a szerencsétlen embert, aki véresen, eszméletlenül esett vissza a levegőből a földre.

Ekkor Szabó Ferenc ismét lesujtott kardjával a felbőszült tehénre. Ebben a pillanatban érkezett oda az ítélőtábla előtt posztoló Kovács Sándor 128-as számú rendőr, aki a szarvait akarta megfogni a tehénnek, amely Kovácsot is felöklelte, azután rátaposott. A veszélyes helyzetben levő rendőrt a társa és két civil mentett meg a biztos agyontaposástól, kivonszolták a megvadult állat alól, amelyet csak nagynehezen tudott a 71-es rendőr egy ember segítségével ártalmatlanná tenni.

Ezalatt telefonáltak a mentőknek, akik gyorsan kivonultak. Harnóckit súlyos sebével beszállították a városi kórházba, Kovács rendőrt pedig belső sérüléseivel kocsin a lakására vitték. A rendőrség megindította az eljárást.

— **A gróf mint üzletember.** Székesfejérvárról jelentik: Fejérmegye közgyűlésének virilis jogon tagja Batthyány Lajos gróf, akinek tekintélyes birtokai vannak a megyében. A gróf, aki az Andrássy Ilona grófnő férje és így az Andrássy Gyula gróf sógora, a koalíció alatt kavicszállításai s a balatoni vasutnál vállalt üzletei révén sokat szerepelt a sajtóban, parlamentben is. A megye júliusi közgyűlésén indítvány tétetett, hogy a határjelző és utirányt mutató táblákat tölgyfából faragassák, darabonként 15 koronájával. A közgyűlés ezt el is fogadta volna, de felpattant gróf Batthyány Lajos és kijelentette, hogy ezt az indítványt nem lehet elfogadni, mert helytelen dolog 15 koronát adni tölgyfaoszlopokért, amikor sokkal olcsóbban be lehet ezt szerezni vasbetonból, amely a mellett tartósabb is.

— Tizenöt koronát akarnak fizetni, — mondta, — ne tegyék, adják ki nekem, én szállítom három ötvenért vasbetonból.

A vállalkozó és érdektársai nagyot sziszszentek, a közgyűlés leszavazta őket, versenyfegyverrel ir ki, amelynek győztese a gróf lesz, aki három ötvenért szállítja azt, amit mások tizenötért szállítanak. A megyében sokat beszélnek a gróf üzleti fogásáról, amellyel legyűrte konkurenciát és hálára kötelezte le a megyét is.

Gacsó Lajos ref. 7 hónapos, Suba Mihály ref. 91 éves, Szilágyi Piroska ref. 7 napos, Uj István ref. 2 hónapos, Kovács István ref. 83 éves, Szabó Gábor ref. 39 éves, özv. Bancsi Bálintné ref. 65 éves, Gerőc József ref. 39 éves.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde

Magyar hitel	742.—
Osztrák hitel	579.60
4 százalékos koronajáradék	78.25
Államvasut	644.50
Jelzálogbank	378.—
Rimamurányi	519.—
Salgótarjáni	820.—
Közuti vasut	589.—

Magánleszámtólási kamatláb

Bécs 3 7/8% — Berlin 2 1/2% — London 2 1/8%

Budapesti gabonátőzsde

Strasser és König debreceni bizományos távirati jelentése.	
Buza 1915. április.	13.83
„ októberre	18.2
Tengeri 1915. máj.	7.69
Rozs áprilisra	—
„ októberre	9.88
Zab áprilisra	—
„ októberre	7.74
Tengeri jul.	7.10
„ aug.	7.16

Készáru változatián.

— **Sollingeni acél-zsebkések, ollók, borotvák, borotváló-készülékek és kellékek** a legolcsóbban Mentze áruházában.

— **Tőzsde.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Az értéktőzsdén ma teljes lanyhulást okozott a monarchia szigorú fellépése Szerbiával szemben és a külpolitikai helyzet kiélesedése. A spekuláció ennek hatása alatt nagymérvű eladásokat eszközölt, miért is az árnívó 6—7 koronával hanyatlott. A nemzetközi piacon a Magyar hitel és államvasut bécsi és helyi eladásokra 5—6, a helyiértékek közül a Magyar Bank és Közuti 8—9, a Városi 3—4 koronával hanyatlott. A készárupiacon az Ujlaki és Bur lényegesen gyengült árak mellett cserélt gazdát. A járadékpiacon a 4 százalékos Magyar koronajáradék 10 fillérrel csökkent. A zárlat lanyha maradt. — Az értéktőzsdén a határidőüzlet iránya ma tovább szilárdult, mert a kontremint a kedvezőtlen vetésjelentések és a folytonos esőzések hatása alatt nagymérvű fedezéseket eszközölt. Az árnívó 10—15 fillérrel javult. A külföldi piacok szilárd jegyzései és a malmok vásárlásai is mind hozzájárultak a lényeges javuláshoz. A forgalom mindvégig igen élénk és ingadozó volt. A zárlat tartott maradt.

Külsőleg és belsőleg
egyaránt megbízhatóbb hatású háziszser a

PALMA

Próbaüveg 40 fillér.

•• Kapható: ••

Dr. Szelényi Árpád
gyógyszerésznél

Debreczen, Piac-utca 30. sz.

— **Marólugos szerelem.** Ma délelőtt a Liba-kertben marólugot ivott Suja Zsófia 19 éves cselédeány. A mentőket hívták ki hozzá s beszállították a kórházba, ahol a rendőrség kihallgatta. Suja Zsófia azt vallotta, hogy szerelmi csalódás miatt akart megvalni az élettől. A leány állapota súlyos.

— **Traber-muzeuma** a szénavasártéren több mint 1000 darab látványosság. Naponta reggel 7 órától este 10-ig nyitva, urak és hölgyek részére. Pénteken csak hölgyeknek. Belépti díj 50 fillér. Kedvezményes jegyek Schwarz pipásnál kaphatók.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban tegnap és ma a következő halálozásokat jelentették be: Papp Eszter ref. 2 napos, Aszalós Eszter ref. 6 hónapos,

Ragyogó fehér a fehérnemű
— egy 1/2 órai főzés után —

persil
önműködő
mosószerrel

Jótállás mellett ártalmatlan! Chlor nélküli!
Kefelés nélküli! — — Dörögölés nélküli!

„PERSIL“ megkíméli a fehérneműt, azt kazánban főzve fehér lesz, mintha a napsugarak a szabadban fehérítetté volna. — — Gyár:

GOTTLIEB VOITH, WIEN, III/1.

Mindenütt kapható!

Az : Alföldi : Gazdasági : Egyesület

SZÉCHENYI

FIUNEVELŐ ÉS TANINTÉZETE
Budapest legelőszegesebb és legszebb helyén, a Dunaparton, a parlament mellett: V., Személylök-utca és Markó-utca sarkán.
TELEFON 152-64.

Felvez elemi, közép- és felsőiskolai rendes és magántanulókat. Az intézet tanárai egyéni oktatásban és nevelésben részt vesznek a növendékekkel. — Legmodernebb berendezés. — Magántanulóknak és növendékeknek külön tanfolyam. Német, francia, angol tanulás. Zene, torna, sport. Prospektus.

DEBRECZENI BUTORKÉSZÍTŐ
ASZTALOSOK SZÖVETKEZETÉNEK

BUTORRAKTÁRA

Debreczen, Hunyadi-utca 17-19. sz.
(Demetrovics-palota.)

Szabad bemenet.

Minden társadalmi osztály részére megfelelő butorok !!!

Szolid árak!
Kedvező fizetési feltételek!
Telefon: 968.

Nyilvános árverés.

Ifj. Weichinger Károly csődügyében közhírré teszem, hogy a raktáron levő palackos borok 1914. évi július hó 23-án és 24-én csütörtökön és pénteken, mindannyiszor d. u. 3 órakor kezdődő, kir. közjegyző közbenjöttével Király-utca 4. sz. alatti üzlethelyiségben tartandó nyilvános árverésen el fognak adatni. Az árverés megtartásáig a kiárúsítás a szokott időben folyamatban.

Dr. Gergely Jenő,
tömeggyógyász.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

"CZÉGNEL"
DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Napernyők

Gyermekruhák

Harisnyák

Tricók

!! nagy választékban !!

Tanintézet kereskedelmi tudományok folyamára, Mester Friedr., az Európa határain túl is ismert azelőtti Kereskedelmi Akadémia tulajdonosa, Leipzig. Prospektus az igazgatóság útján díjmentesen.

Hóditó körutra indul az új kőbányai sörfőzde:

FŐVÁROSI SÖRFŐZŐ R. T.
KŐBÁNYÁN
FŐRAKTÁROS:
Márkus Jenő Debreczen, Hatvan-utca 30.
TELEFON 14.

1433-1914. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A Derecskei Népbank s más végrehajtóknak Kurucz János és Tripsó Zsuzsánna végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság az újabb árverést 1000 korona tökekövetelés és járulékai behajtása végett a derecskei kir. járásbíróóság területén levő, Konyár községben fekvő s a konyári 15. sz. betéti A. I. 1-13. sorsz. 604., 695., 1311., 2445., 3030, 3615., 4366., 4367., 5151., 5152., 5154., 5910/2., 5911. hrsz. házas beltelek, szántó- és rétföldekre 3256 koronában; ugyanezen betéti A. II. 1-2. sorsz. 5419., 5420. hrsz. szántó és rétföldre 460 korona 90 fillérben; a konyári 16. sz. betéti 1882. hrsz. szántóra 116 korona 60 fillérben; a konyári 17. sz. betéti A. I. 1-3. sorsz. 3074/2., 3373., 4571. hrsz. rét, szántó és szőlőre 335 korona 50 fillérben megállapított kikiáltási árban azzal, hogy a konyári 15. sz. betéti ingatlanokra vonatkozó árverés a Füzési Jánosné javára bekebelezett haszonélvezeti jogot nem érinti, elrendelte.

Az árverést 1914. évi augusztus hó 12. napján délelőtt 9 órakor Konyár község házánál fogják megtartani.

Az árverés alá kerülő ingatlanok a kikiáltási árnál alacsonyabb áron nem adhatók el. Árverelni szándékozók kötelesek bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy az 1881:60. t. c. 42. §-ában meghatározott árfolyammal számított óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni. (1881. LX. t. c. 147., 150., 170. §§; 1908. XL. t. c. 21. §)

Az, aki az ingatlanért a kikiáltási árnál magasabb ígértetett tett, ha többet ígérni senki sem akar, köteles nyomban a kikiáltási ár százaléka szerint megállapított bánatpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegészíteni. (1908. XLI. 25. §)

Derecske, 1914. évi május hó 6. napján.
Fürt s. k., kir. jbró.

HÁZTULAJDONOSOKNAK

- Debreczeni lakbér-szabályzat . . . 80 fillér
- Házbér-nyugtakönyvecske . . . 40 . . .
- Házirend 40 . . .
- Kapuczdula (minden helyiség részére) 10 . . .
- Öres lakás bejelentési lap . . . 10 . . .
- Ismét kiadott lakás bejelentési lap . . . 10 . . .
- Építés engedély iránti kérvény . . 10 . . .
- Lakhatási 10 fillér . . .
- . . . ért darabonként kapható

HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
könyvnyomdájában
DEBRECZEN, PIAOZ-UTCA 49.

Sztojikai

Erdély bérceiből fakadó természetes gyógyhatású ásványvíz, melyet a leghíresebb egyetemi tanárok és orvosok ajánlanak, kapható minden fűszer-, csemege- és ásványvízkereskedésben.

Helybeli kizárólagos egyedárúsítás
KONTSEK GÉZA

kereskedésében, hol mindég friss feltésben és előnyös árban kapható,

Gyomorbajoknál csodahatású, cukorbetekeségeknek speciális gyógyszer. Borral vegyítve igen kellemes és egészséges.
A legolcsóbb és legjobb borviz.

Valódi brünni szövetek

az 1914. évi tavaszi és nyári időnyre
Egy szelvény (szelvény 7 kor, 3. 10 m. hosszú) teljes férfiruhához (szelvény 10 kor, kabát, nadrág, és mellény) szelvény 15 kor, szelvény 17 kor, szelvény 20 kor. elegendő, csak

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.- K-rt, szelvény felöltőszövetet, turistalódent, selyemkamarát, női kosztüm szöveteit stb. gyári áron kapható, mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.
Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvétel élvez, ha szövetségi letéti közvetlen Siegel-Imhof cégé, a gyári piacra rendel meg, igen jelentős. Szabott, legolcsóbb árak. Orsiai választék. Minták, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban

HALMÁGYI
NAGYÁRUHÁZÁBAN
NAGY NYÁRI OCCASIO
KERETÉBEN
ruhák : köpenyek : pongyolák : aljak : costumök : és : bluzok
!! tetemes árleszállítással árusítatnak !!
2000 darab nyári etamin és crepe bluz
korona 3-50, 6-50, 7-90, 8-70 és 11-50
egységárak mellett adatnak el.

Tíz szög 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér. ::

APRÓ HIRDETÉSEK

Vastag betűből szedett minden szó 10 fillér. Apróhirdetések előre fizetendők.

Vidékről
apróhirdetéseket legelőszerebb postaltalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postaltalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Apróhirdetésre
telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Jellegű leveleket
csakis kell igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Ujság
telefon számai:
Szerkesztőség 3-39
Kiadóhivatal 3-39 és 18
Nyomda 18

Különte

Mosodában
gallérokat 5 fillérért, ingeket mosva és vasalva 24 fillérért, kimosott ingeket 16 fillérért vasalok. Halköz 4. és Piac-utca 29. sz.

Hölgyeim!

Egyszeri próba meggyőzi, hogy szeplőt, málfoltot, pattanást, vimmedlét, minden bőrruhságot az országírú ártalmatlan **Matild-arcnőcs, crém és szappan** okvetlen elmulasztja. Ha nem, árát minden kibeszélés nélkül visszaadom. Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában. Főraktárak: Jóna és Jóna és Tóth Béla utóda **Kubek Tisza-palota, 2736**

Pénzt kölcsönöz magánzó 5% mellett tiszteséges embereknek 5 évi részletfizetésre (ingatlanra is). KRÖLL, K. Berlin 29., poste restante

Lakás

Egy
különbejárati butorozott szoba kiadó, esetleg teljes ellátással is. Magos-utca 7.

Egy
raktárt keresek. Gépeknek bérelném. Ajánlatok Hunyadi-utca 14. szám alatt Reiszmannak.

Az Iparkamara-palotájában
az I. és II. emeleten egy-egy 5-6 szobás uri lakás kiadó. Központi vízfűtés, meleg vízellátás, lift, fürdő stb.

Kiadó
olcsóért két kisebb szoba mellékhelyiségekkel, külön udvarral augusztus 1-től. Kishegyesi-ut 15. Józsvíz kút.

Kiadó
egy modern szoba, konyha, spaiz, mellékhelyiség vízfűtéssel és egy pincészoba aug. 1-re. Rákóczi-utca 56.

Kiadó
utcai különbejárati szoba. Kossuth-u. 35.

KÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra és I-rendű vidéki takarékpénztári részvényekre

Konvertált jelzálogra 140 K
Hazai sorsjegyre . . . 80
Oszti vörös kereszt s.j. 40
Olaszvörös kereszt s.j. 33
Erzsébet sorsjegyre . . 7
Józsv . . . 10
Bazilika . . . 20
Magy. vörös kereszt s.j. 22

A kölcsön apró részletekben törleszhető. Ha sorsjegyel bárhol zálogban vannak, úgy a letétjegy beiktatása ellenében a kölcsönt a fenti összegre főlemeljük. **Részletfizetésre vásárolt, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltjuk és rájuk fenti kölcsönt adjuk.**

A Debreceni Kézizálog Kölcsönintézet Részv.-Társ. bankoszálya SIMONFFY-UTCZA 13. SZÁM. Telefon 298. Alapítási év 1878.

Adás-vétel

Egy
matt új ágy sodronnyal és matraccal, egy éjjeli szekrény márványplattal, ugyanitt egy négy kerekű használt kézi kocsis olcsón eladó. József kir. herceg-utca 58.

Többféle
butor eladó. Cim a kiadóban.

Kis
Singer varrógép 20 koronáért eladó. Cim a kiadóban.

Egy
jó hangu zongora és több használt butor eladó. Magos-u. 7.

Zománc
cím tábla megrendelhető Hoffman és Kronovitz cégnél Piac-u. 49.

Szénvignetta
ezrenként olcsón kapható Piac-utca 49. szám alatt.

Irodai
berendezést veszek. Cim a kiadóban.

Befőzésre
való nemes kajszin barack kapható 1 kiló 30 fillérért Széchenyi-kert, Széchenyi-ut 19. sz.

Építelfa
— régi, egészséges — olcsón eladó. Bővebbet Országos Tanítói Árvaház Simonyi-ut 14-16, vagy Pick Nándor építésznel, Szentanna-u. 27.

Több
részletben kiadó kétszáz hold elsőrendű szántóföld tanyaépülettel. Cim a kiadóban.

Eladó
egy háromnegyedes is kola hegedű elegáns tokkal. Ugyanott több iskolai kotta eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Üzlet

FRISS
töltésű ásványvizek az összes Deutsch üzletekben kaphatók.

Falusy Károly
polgári és katonai cipész Debreczen, Csapó-u. 41.

Készíték mindenféle sportcipőket, valamint orthopéd cipőket fájós és nyomorék lábakra. Raktáron tartok műhelyemben készült legjobb minőségű férfi-, női és gyermekcipőket.

SZEGEDI PAPRIKA-
különlegességek óriási raktára LINÖNFELD J. JENŐ fűszer- és gyarmat-áru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Állás

Perfekt
magyar-német levelező, esetleg női erő, aki irodai teendőkből gyakorlat, nagyobb ipari részvénnytársaságnál alkalmazást nyer. Ajánlatok eddigi működés és igények megjelölésével „H. S.” jelleg alatt a kiadóba küldendők.

Kereskedelmista,
ki négy polgárit szakszerűen tanít, vállalkozik délutáni tanításra teljes ellátásért, esetleg fizetésért. Czime Klein Sámuel, Perbenyik.

Állást
keres 46 éves izr. nős ispán, 27 évig volt gazdaságban, a gazdaság minden ágában jártas, tehenszel, gömbölyű hizlalás, cukorrépa, dohánnyertermelésben. Goldstein Adolf Honfegyvernek u. p. Fűzsgyarmat.

PARCELLÁZÁS

Szilágy vármegyében (Bihar megye szélén, margitta-szilágy-somlyói vasutvonal mentén) :: Kémer nagyközség határában fekvő br. Bánffy-féle „Aranyospusztá”, mintegy 3000 holdnyi elsőrendű szántó és kaszáló felparcellázás alá kerül kisebb-nagyobb darabokra. Érdeklődők forduljanak: R. Biró Balázshoz, Kémer. (Szilágym.)

LUBLÓFÜRDŐ

kiterjeit fonyveserdők között.

Szénsavas vasas (pezsgő) és moortfürdők.

Vasas források, főltte dusak szénsavban, ivó- fürdő- és területi gyógymód. Külön határu verszegénységű, az idegrendszer idült bántalmait, szív-bántalmait, általános gyengeséget, súlyos betegségek, testi és szellemi túlerőltetés után, különösen pedig nő bajoknál, Pormentes, védett fekvés (533 m.) Állandó fürdőorvos Dr. Orffy Lajos budapesti nőorvos. Kényelmes modern lakások. A vendéglő illetve konyha Weber E. vezetése alatt áll. Finom konyha. Figyelmes kiszolgálás. — Penziórendszer. — Posta- és távirdaállomás.

Elő- és utóidényben tetemes árkedvezmény.

Bővebb felvilágosítással szolgál és képes prospektusokat küld az uradalmi fürdőgondnokság Lublófürdőn (Szepes megye.)

Értesítjük a naggyérdemű közönséget, hogy

Villamos és Gázcillár ::: Kölcsönosztályt

honosítottunk meg, mely a mai naptól kezdve a naggyérdemű közönség szives rendelkezésére áll. — KÖLCSÖN ADUNK mindennemű villamos és gázcillárokat, asztali lámpákat igen csekély havi díjazás mellett. Érdeklődőknek szivesen szolgálok díjmentes költséggel. ::: Teljes tisztelettel

Magyar Fém- és Lámpa- árugyár R.-t. raktára

Debreczen, Piac-utca 85. szám.
TELEFON 227.

Üzemnagyoobítás folytán

nyomással:

1000 szines jóminőségű boríték K 3-60
1000 finom fehér boríték . . . 6-
1000 félv üzleti levélpapír . . . 7-
1000 szines levelező-lap . . . 5-20

Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 49.

ÉLEKTROTECHNIKAI SZAKISKOLA

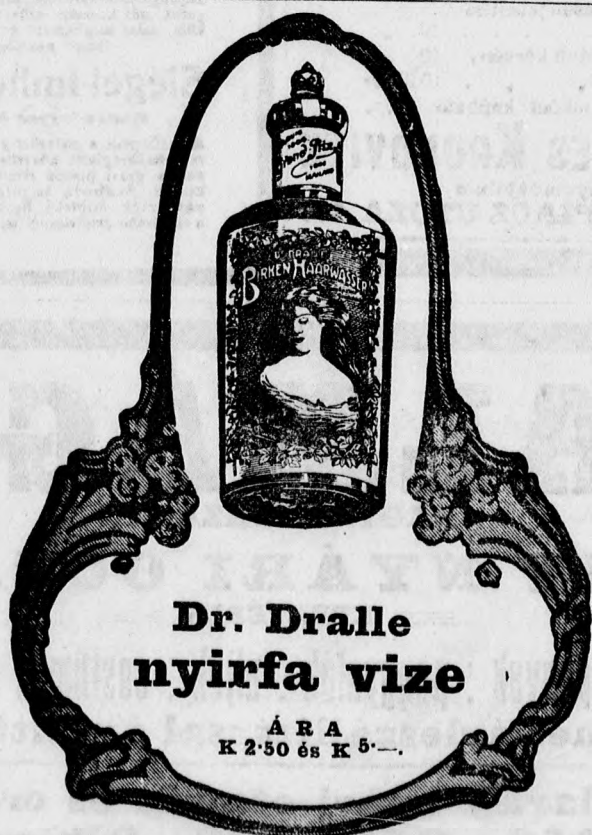
LABORATORIUMMAL
ÉS
TANULÓMŰHELLYEL
kaposlatos.

Műszaki iskola az összes elektrotechnikai szakban és Gépépitményekben.

Mindazoknak, kik elektrotechnikusokká (gyári tisztviselőkké stb) elméletben és gyakorlatilag (2 éven belül) kiképeztetni óhajják magukat.

Felvétetnek: 14 évtől 20 éves korig. Előképzettség: megkivántatik 4 közép-, polgári, alsókereskedelmi vagy ipariskola sikeres elvégzése.

Igazgatóság: POZSONY, Széchenyi-utca, kívánatra ismertetést, prospektust és felvilágosítást készséggel nyújt.

Kérjünk kifejezetten **Dr. Dralle-t** és ügyeljünk arra, hogy ez a név az etiketten legyen.

Csak ez biztosítja és védi a számos utánzattól.

Kapható minden szakbavágó üzletben.

Georg Dralle, Hamburg és Bodenbach a. E.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49., a főpostával szemben.